

PITKOSPOLKU

Kuhmon Reserviupseerit ry 5.12.2025

Droonitaidot haltuun

Sivu 4

Ammattina sotilas

Kuhmolainen Tiitus Haverinen palvelee upseerina Kainuun Prikaatissa ja rakentaa sotilasuraa.

Sivu 6

Naiset varautuvat

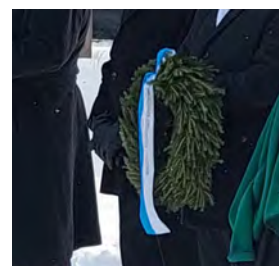
Naisten Valmiusliitto järjesti kaikille naisille avoimen NASTA-valmiusharjoituksen lokakuussa Taivalkoskella.

Sivu 12

Muisto ei himmene

Veteraaniperinteen vaaliminen jatkuu maakunnallisten perinneyhdistysten työnä..

Sivu 16

**HYVÄÄ
ITSENÄISYYPÄIVÄÄ!**

KAINUUN JÄTEYHTYMÄ OY

Ympäristö-
ystävällistä
jätehuoltoa
uusitulla
kalustolla

88900 KUHMO, P. (08) 653 0121
www.jateyhtyma.fi | jateyhtyma@kuhmo.net

- AUTOMYYNTI
- HUOLTO
- VARAOSAT
- RENGASMYynti
- KORIKORJAUS
- AUTONVUOKRAUS

NO-PAN AUTO

KUHMO puh. +358 8 617 820
Leipurintie 13, 88900 Kuhmo

KAJAANI puh. +358 8 617 830
Kettukalliontie 13, 87100 Kajaani

Aijan Hammas
Kainuuntie 88, Kuhmo
p. 0400 889 672

Myös NETTIAJANVARAUS
www.ajianhammas.fi

**Luotettava ja
paikallinen
kumppanisi
puukaupoissa – jo 70
vuoden kokemuksella.**

Käy puukaupoille täältä:

kuhmo.eu/puunhankinta tai soita

KUHMO

Jukka Pulkkinen, Puh. 0500 137 012

SUOMUSSALMI, HYRYNSALMI

Matti Mikitänjärvi, Puh. 0500 202 325

KAJAANI, SONKAJÄRVI, RAUTAVAARA

Niko Parviainen, Puh. 040 558 2337

PALTAMO, RISTIJÄRVI, PUOLANKA, VAALA

Antti Heikkinen, Puh. 040 187 8299

NURMES, LIEKSA, JUUKA

Antti Hakala, Puh. 040 737 8100

KUHMO^{oy}
KAINUULAISTA METSÄJÄRKEÄ

Pääkirjoitus

Varautuminen on viisautta

”Maailma on kaunis ja hyvä elää sille, jolla on aikaa ja tilaa unelmille ja mielen vapaus...” laulaa Irwin Goodman (sanat Vexi salmi, säv. Kassu Halonen).

Suomessa, joka monin mittarein on maailman paras maa, voisi monenkin kuvitella kuljeskelevan leppoisasti tuota balladia hyräillen. Hyvä täällä on elellä, on tilaa unelmille ja mielen vapaus. Näiden olosuhteiden soisi toki jatkuvan.

Olosuhteet olivatpa ne mitkä hyvänsä, eivät kuitenkaan kestä loputtomiin, sillä kaiken aikaa vallitsee muutos. Aina ollaan menossa johonkin suuntaan, parempaan tai huonompaan. Näin on turvallisuudinkin suhteen, joka on yksi hyvinvointivaltion peruspilareista.

Viime vuosina turvallisuus maailmassa on edennyt huonoon suuntaan. Ukrainassa kohta neljä vuotta jatkunut sota vaikuttaa Suomeenkin ikävällä tavalla. Maamme on panostanut parhaansa mukaan Ukrainan tukemiseen, mutta se taitaa jäädä vain rikaksi siihen rokkaan. Sen sijaan se on heikentänyt omaa kansantalouttamme, lisännyt työttömyyttä, nostanut verotusta ja näivettänyt hyvinvointipalveluja.

Kansanluonteemme ominaisuus ”kaveria ei jätetä” on saanut meidät toimimaan sorretun Ukrainan hyväksi ja hyvä niin, mutta samalla olemme ottaneet osumaa omaan hyvinvointiimme, elintasoomme ja turvallisuuteenkin. Toki muitakin talouttamme ra-

sittavia asioita on – vieläpä merkittävämpiä kuin kyseinen sota.

Miten turvallisuustilanteeseen pitäisi nyt suhtautua – olisiko tarvetta varautumiselle?

V. 1939 viranomaisen ja puolustusvoimien piti vain muutamassa viikossa olla valmiit pahimpaan. Suomella on ollut aikaa varautumiselle jo vuosia, mutta onko varautumisaste nyt kunnossa? Kuhmossakin varautumisesta on aika ajoin puhuttu.

Marraskuussa olin Kuhmo-talolla tilaisuudessa, jossa Kainuun pelastuslaitos esitteli mm. 72 tunnin kotivaraan kuuluvia asioita. Aihe ei liene vähäpätöisin näinä aikoina, mutta jostain syystä se ei näytä saavan meitä erityisemmin toimimaan. Ilmeisesti olemme siinä uskossa, että kaikki on hyvin? Ei tunnu olevan tarvetta, tai ehkä mahdollisuuksia sen kummemmin varautua ainakaan henkilökohtaisesti. Taidamme luottaa siihen, että yhteiskunta on hoita-

nut homman niin hyvin, että huoli pois?

Kun on hyvä elellä, aikaa ja tilaa unelmille, ei kriiseihin varautuminen niin vain tule mieleenkään kun ei ole edes niin selvää, millaisiin kriiseihin pitäisi varautua. Kriisejä kun on monenlaisia. Muutaman vuoden takainen tykkylumikriisi vielä muistetaan ja onhan niitä nähty myrskyjäkin. Luonnonvoimien aiheuttamat uhat tiedetään, mutta eihän sitä haluaisi uskoa, että pahimmat uhat ovat ihmisten itsensä aiheuttamia. Sodat ja ilmastomuutoskin ovat ihmisten aiheuttamia, mutta eivät välttämättä hetkauta meitä? Sen sijaan verkkorikollisuus on saanut jo kaikki valpastumaan ja pakko on ollut ottaa käyttöön tietotekniikan turvajärjestelmät. Erilaisten nettihuijausten uhreiksi ovat silti joutuneet jo tuhannet suomalaiset ja tileiltä on hävinnyt satoja miljoonia rikollisten liiveihin – eikä näköpiirissä ole helpotusta tilanteeseen. Joka seuraa tarkoin viranomais-

ten varoituksia ja osaa toimia ohjeiden mukaan voi välttää menetyksiltä, mutta kovin yksin on kansalainen uhan edessä. Mitä on tehtävissä, jos käyttöliittymän salasana on kaapattu ja huijari voi tehdä nimissäsi mitä tahtoo? Entä jos myös pankkitunnukseksi ovat rikollisen tiedossa?

Maamme on pitänyt itsenäisyytensä 108 vuotta. Sen turvana toimivat monet yhteiskunnalliset turvajärjestelmät, kuten puolustusvoimat, pelastuslaitos. Ei pidä kuitenkaan unohtaa, että me kaikki voimme antaa oman panoksemme isänmaamme hyväksi esim. olemalla ahkeria, yhteistyöhaluisia, päättäväisiä, sisukkaita jne. sekä varautumalla uhkiin järkevästi. Silloin kauniissa maassamme on hyvä elää, tilaa unelmille ja mielen vapaus jatkossakin.

Hyvää itsenäisyyspäivää, adventtiaikaa ja suopeaa talvea kaikille!

Auvo Kärnä

Kuhmon reserviupseerit ry

Kuhmon reserviupseerit droonikoulutuksessa

Lennokit ovat olennainen osa suomalaisen maanpuolustuksen uutta aikakautta. Miehittämätön sotilasilmailu on nykyaikaista sodankäyntiä ja tänä päivänä tärkeä osa Suomen turvallisuutta. Puolustusvoimat seuraa tarkasti Ukrainan sodan tilannetta ja taistelukentällä tapahtuva kehitys ja muutokset pyrittään ottamaan heti opiksi. Viime aikoina on moninaisten lennokkien menestyssekkään toiminnan vastavoimaksi kehittymässä myös entistä parempi len-

nokkien torjuntakyky. Tänä päivänä lennokokoulutus on jo osa varusmieskoulutusta. Puolustusvoimien lennokokoulutus aloitettiin joukko-osastoissa syksyllä 2023 koulutushaara ja erikoiskoulutusjaksoilla. Ensimmäisessä vaiheessa koulutettiin joukko-osastojen lennätyksen opettajat, jotka ovat sen jälkeen siirtäneet osaamistaan eteenpäin muulle henkilökunnalle ja varusmiehille. Oppeja annetaan jo reserviläisillekin mutta tässä vaiheessa rajallisesti, sillä

Oppia on tuki tarjolla sieltä missä tänä päivänä on melkein kaikki muukin eli YouTubessa.

kouluttajista, välineistöstä ym. resursseista on vielä niukkuutta.

Kuhmon reserviupseeritkin ovat jo odottaneet milloin oppia lennokeis-

ta voitaisiin saada kertausharjoituksissa tai MPK:n (Maanpuolustuskoulutusyhdistys) kautta. Oppia on tuki tarjolla sieltä missä tänä päivänä on melkein kaikki muukin eli YouTubessa mutta sieltä näin teknisen erityistaidon hakeminen on haastavaa eikä sovellu sellaisenaan ainaakaan ryhmien kouluttamiseen.

Niinpä Kuhmon reserviupseereissa päätettiin ryhtyä toimeen itse ja kehitellä koulutuspaketti, jolla

Timo Kyllönen antaa ryhmälle dronen hallintaohjeita ryhmän seurattessa tarkana. Kuvassa Pasi Kilponen, Keijo Aalto-nen, Jouko Klemetti, Vesa Hyytiäinen, Timo Kyllönen ja Juha Kestilä. Kuvat: AK

saavutettaisiin dronen lennättämisen perustaidot. Lennokkien lennättämisen lähtökohta on rekisteröityminen drone-operaattoriksi ja lennättämiseen vaadittavan kokeen suorittaminen. Netissä on kattava ohjesivusto droneinfo.fi, josta selviää mitä dronen lennättäjän tulee tietää ja hallita. Sivustolta löytyy myös koulutusmateriaali ja linkki verkkokokeeseen.

Reserviupseerien järjestämällä dronekurssilla käytiin paitsi droneinfo.fi-sivuston opiskelumateriaalia, myös MPK:n vastaavaa, hieman laajempaa sisältöä. Kurssilla oli 9 reserviupseeria, opintoja suoritettiin neljänä iltana parin tunnin sessioissa, yhtenä iltana suoritettiin verkkoteoriakoe ja sen jälkeen lähdettiin lennättämään drooneja pienryhmissä. Ensimmäisen vaiheen koulutuksen (A1/A3 verkkoteoriakokeen materiaali, rekisteröityminen ja verkkokoe) veti

/// Dronetaidoille on käyttöä monessa. Armeijaan menevä huomaa palvelukseen astuttuaan, että dronet kuuluvat uuden ajan sotilaan välineistöön.

Auvo Kärnä ja toinen Timo Kyllönen KipinäMediasta (käytäntö/ kopterin hallitseminen, kuvaaminen, livestriimaus ja lennättäminen).

Kurssin myötä koulutetut osaavat lennättää lentolai-

Kurssin 2-vaiheen kouluttaja, Timo Kyllönen kertoo dronetoiminnan perusasioita.

tetta turvallisesti ja hallitusti ja lennätukseen liittyvät säännökset, vaatimukset ja rajoitteet tunnetaan. Kurssin jälkeen tiedetään miten droonilla suunnistetaan, kohteet paikannetaan, miten saadaan kuvia ja videoita ja kuinka materiaali jaetaan ja striimataan YouTubeen. Kun uutta opetellaan on tärkeää, että taitoja pääsee harjoittelemaan riittävästi. Lennättämisestä, kuvaamisesta, striimausta, jne. on harjoiteltava niin paljon, että siitä tulee rutinia ja taidot painuvat lihasmuistiin. Paras onkin hankkia omaa lennokkikalustoa ja jatkaa lennätystä rohkeasti omatoimisesti aina kun mahdollista.

Ensi vuonna Kuhmon reserviupseerit järjestää lisää droonikoulutusta. Lähtötason kurssi järjestetään uudelleen ja sitä tarjotaan koko kuhmolaisen vapaaehtoisen maanpuolustusjärjestöjen jäsenkunnalle, ehkäpä opiskelijoillekin. Peruskurssien lisäksi tavoitteena on järjestää jatkokoulutusta ja suunnata määrätietoisesti myös FPV (first visual view) len-

Urpo Piirainen lennättäjänä, Martti Haverinen kartturina ja Timo Kyllönen ohjaa työparia.

nokkeihin, joissa lennättämisen taidot voi kehittää huippuunsa. Jatkossa voisi tulla kyseeseen myös paikallinen FPV-toiminta, jossa alan harrastajat mm. maanpuolustusjärjestöjen jäsenet yhteistyössä pyrittäisivät toimintaa samaan malliin kuin muutakin reserviläistoimintaa (ammunta, urheilu, SRA). Osaaminen ja hankitut taidot eivät ole hukkaan heitetty voimavara tässäkin lajissa. Dronetaidoille on käyttöä monessa. Armeijaan menevä huomaa palvelukseen astuttuaan, että dronet kuuluvat uuden

ajan sotilaan välineistöön. Ennen varusmiespalvelusta hankitusta taidosta on varmasti etua armeijaan astuvalle. Reserviläiselle droonin hallinta on erityisosaamista Puolustusvoimien vapaaehtoisissa harjoituksissa, viranomais-tehtävissä ja siviilielämän työssä ja harrastuksissa. Niinpä dronekoulutus ja -harrastus tulee nousemaan jatkossa entistä tärkeämpään rooliin Kuhmon reserviupseerienkin toiminnassa.

Auvo Kärnä

Jouluaaton kunniavartiossa Hankaniemen hautausmaan sankariristillä 24.12.2024 Tiitus Haverinen ja Ilmo Pulkkinen. Kuva: AK

Ammattina sotilas

Kuka olet?

Kuhmolainen Tiitus Haverinen, nuori ammattisotilas Kainuun Prikaatista.

Mistä olet kotoisin?

Olen syntynyt Lohjalla, mutta kotini on Kuhmossa.

Missä olet kasvanut, käynyt koulusi ja armeijan?

Olen käynyt peruskoulun Lohjalla, jonka jälkeen muuttanut Kuhmoon kokonaan. Kuhmossa olen käynyt lukion. Sukuni on lähtöisin Kuhmosta. Mielin itseni kuhmolaiseksi. Armeijan kävin toisessa saapumiserässä 2018 La-

pin rajalla Ivalon rajajääkärikomppaniassa, jossa toimin tiedusteluryhmän johtajana.

Miten olet päätnyt sotilasuralle, mikä on vaikuttanut valintaasi, onko syntyperälläsi/lähisuvulla perinteitä (esim. mukana viime sodassa), jotka ovat vaikuttaneet valintaasi?

Varusmiespalveluksen jälkeen pidin pari välivuotta, jonka aikana kipinä takaisin armeijan harmaisiin palasi. Olen tietääkseni sukuni ensimmäinen kadettiupseeri. Eli suvussani ei ole ollut pitkiä perinteitä

// Todennäköisesti tulen työskentelemään Kainuun prikaatissa ainakin 5 vuotta, jonka jälkeen lähdän suorittamaan 2 vuotta kestävä maisterikursia.

armeijaan liittyen. Toki ukkini palveli aikanaan jatko-

sodassa. Myös omat arvoni ovat vetäneet upseerin uralle.

Mille sotilaslinjalle sinut on koulutettu, millaisia kokemuksia sinulla on koulutuksesta? Mitä mahdollisuuksia Suomen Nato-jäsenyys ja eräät sotilaalliset yhteistyösopimukset tiettyjen maiden kanssa antavat sinulle ja kollegoillesi – oletko niistä kiinnostunut?

Olen aselaji koulutukseltani pioneeri. Koulutus on ollut laajaa ja nyky-sodat huomioon ottaen. Koulutus alkaa ensimmäisenä vuotena taistelijan

perustaidoista ja viimeisenä vuonna erikoistutaan oman aselajin taitoihin. Meitä pioneerilinjalla oli 9 kadettia. Viimeinen opiskeluvuosi oli kiireinen ja vaativa, koska kiersimme ympäri valtakuntaa kouluttautumassa eri pioneerilajeihin. Naton myötä kansainväliset tehtävät ovat lisääntyneet, jonka ta-

Kannattaa rohkeasti hakea ja kokeilla ammattisotilaan uraa, jos kiinnostaa edes hiukan.

ka upseerien määrää on myös lisätty. Olen kiinnostunut tulevaisuuden kansainvälisistä tehtävistä, jos ja kun mahdollisuus niihin aukeaa.

Mihin sinut on sijoitettu koulutuksen jälkeen, miten sotilasurasi jatkuu ja mihin suuntaan haluaisit sen jatkuvan?

Kadettikoulun aikana valitsin työpaikakseni Kainuun prikaatin, Pohjan pioneeripataljoonan. Siellä minut määrättiin Teknilliseen komppaniaan, aliupseerikurssin linjanjohtajaksi. Aloitin työt 1.9.2025. Todennäköisesti tulen työskentelemään Kainuun prikaatissa ainakin 5 vuotta, jonka jälkeen lähdän suorittamaan 2 vuotta kestävää maisterikurssia. Toivottavasti tulevaisuudessa pääsen työskentelemään monessa kansainvälisessä tehtävässä.

Kuhmolaisia nuoria on muitakin lähtenyt alalle – pidätkö yhteyttä? Onko

asialla merkitystä?

Muutamia kuhmolaisia tunnen alalta. Pidän joihinkin henkilöihin yhteyttä säännöllisesti. On kiva, että niinkin pienestä paikasta kuin Kuhmo on lähtenyt huomattava määrä ihmisiä tälle alalle.

Olet ollut viime vuosina kadettiupseerikollegojesi kanssa usein jouluaattona kunniavartiossa Kuhmon sankarihauudalla. Kuhmon reserviupseerit arvostavat suuresti osallisuuttasi. Mikä on saanut sinut osallistumaan tähän?

Olen osallistunut jokaisena kolmena opiskelijavuotena jouluaaton kunniavartioon sankarihaudoille. Mielestäni se on hieno ja kunniakas tapa osoittaa kiitollisuutensa sotiemme veteraaneja kohtaa. Se on vähintään mitä voi tehdä.

Mitä sanoisit nuorille, jotka harkitsevat jalanjäljissäsi seuraamista?

Kannattaa rohkeasti hakea ja kokeilla ammattisotilaan uraa, jos kiinnostaa edes hiukan. Työtehtävät ja urakehitys on todella monipuolista. Pääsee haastamaan itseään ja tekemään todella merkityksellistä työtä isänmaan eteen.

Mitä harrastat, mitä teet vapaa-ajallasi, missä olet mukana, mitä kotiseutu sinulle antaa/merkitsee?

Vapaa-ajallani tykkään liikkua luonnossa, siksi harrastan aktiivisesti metsästystä ja kalastusta. Kotiseutu Kuhmossa tarjoaa hyvät maastot ja puitteet harrastaa edellä mainittua toimintaa.

Juha Kestilä
Vesa Hyytiäinen

Monta hyvää syytä olla omistaja-asiakkaanamme

- ✓ Keskitämällä LähiTapiolaan saat pienempiä laskuja ja säästää vakuutusmaksuissa jopa 17 %
- ✓ Lisäksi saat vakuutusmaksuistasi 5-ryhmän Bonusta jopa 5 %
- ✓ Nopeasti hoitoon terveyskumppanillemme kaikkialla Suomessa, aamusta iltaan.
- ✓ Paikallista ja asiantuntevaa palvelua alueellasi

Vakuutukset aina mukana.

Lataa LähiTapiola-sovellus puhelimeesi.

lahitapiola.fi/sovellus

Kuhmon toimisto:

Kainuuntie 86, 88900 KUHMO
Ma, Ke & Pe klo 10-12.30,
muina aikoina ajanvarauksella.

Varaa kiiretön aika paikalliselle asiantuntijallemme sinulle sopivimpaan aikaan osoitteessa lahitapiola.fi/ajanvaraus tai numerosta 08 814 2300

www.lahitapiola.fi

LÄHITAPIOLA

Metsänomistaja – muista jäsenedet!

Metsänhoitoyhdistys Kainuu www.mhy.fi/kainuu

SA-kuva

KUHMO

KUHMON TALVISOTA-MUSEO JA KIERROS

www.visitkuhmo.fi

Maanpuolustusjuhla Suomussalmella 19.9.2025

Vuotuista Kainuun maanpuolustusjuhlaa vietettiin 19.9.2025 Suomussalmella. Juhla kokosi yhteen puolustusvoimien, rajavartioston, seurakunnan, järjestöjen ja kuntien edustajat ja kainuulaiset asukkaat kunnioittamaan isänmaan arvoja ja yhteistä historiaamme.

Tapahtuma alkoi kello 10 alkaneella jumalanpalveluksella ja sen jälkeen seppeleen lasku sankarihautoille. Puolustusvoimien kalustonäyttelyn ja ruokailun jälkeen oli vuorossa varsinainen juhla kello 13

Suomussalmen liikuntahallissa.

Juhlan aikana kuulumme joukon puheita, joiden pääviestejä esitän jäljempänä, ja nautimme erittäin maittavan juhla-aterian.

Suomussalmen kunnanjohtaja Erno Heikkinen nosti esiin tervehdyksensä maanpuolustustyön ja yhteisen turvallisuuden tärkeyden lisäksi Suomussalmen historian, nimenomaan talvisodan historian. "Talvisodan taistelut osoittivat, että rohkeus, sitkeys ja yhdessä toimi-

minen voivat ratkaista vaikeimmissakin olosuhteissa. Tämä perintö on syvässä paikallisessa identiteetissä ja näkyy yhä vahvana maanpuolustustahtona." Hän totesi edelleen, ettei turvallisuus perustu vain historiaan, vaan rakentuu monista tekijöistä, jossa puolustusvoimien rinnalla tarvitaan laajaa yhteistyötä, kokonaisturvallisuutta. Tämä tarkoittaa, että viranomaiset, kunnat, yritykset, järjestöt ja kansalaiset muodostavat yhdessä toimivan verkoston. Kunnilla on merkittävä rooli, sillä

palveluiden turvaaminen, infrastruktuurin toimivuus ja kriittisten toimintojen jatkuvuus luovat pohjan yhteiskunnan toimivuudelle myös poikkeusoloissa.

Kainuussa yhteistyö on osa arkipäivää. Naapuriapu, luottamus ja valmius toimia yhdessä ovat täällä vahvoja. Tämä yhteisöllisyys luo henkistä kriinkestävyyttä, mikä tukee turvallisuutta yhtä paljon kuin parhaat varusteet ja järjestelmät.

Turvallisuuskasvatus kouluissa, nuorten osallis-

**HYVÄÄ
ITSENÄISYYSPÄIVÄÄ!**

A. Kyllönen Oy

Bussimatkat A. Kyllönen Oy:n ja
Kattilinojen tilausbusseilla kaikkialle

- ilmastoidut bussit
- bussi- ja pakettimatkat koti- ja ulkomaille
- tilausajot

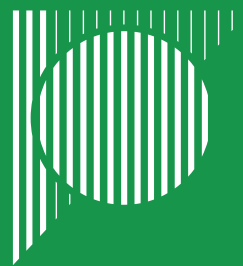
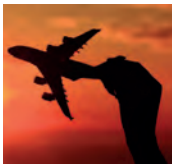
Koulukatu 12
88900 KUHMO
p. 08 655 0256
akyllonen@kuhmo.net
www.akyllonen.fi

**Kainuun
MATKATOIMISTO**
TRAVEL AGENCY

Koulukatu 12, 88900 KUHMO
p. 08 652 0421
kainuun.matka@akyllonen.fi
www.kainuunmatkatoimisto.fi

**Lentoliput, koti-
ja ulkomaat**

- juna-, bussi- ja laivaliput, hotellit
- ryhmä- ja seuramatkat

KUHMO-TALO

**Palveleva huoltoasema
Kuhmossa**

ST1 Kuhmosta Kotipizzan sekä Driver's
Burgerin maistuvat pitsat ja burgerit sekä
koriruoat ja salaattit

ST1 Kuhmo
Kainuuntie 122, 88900
Kuhmo
Puh. 040 180 8402
www.st1kuhmo.fi

Kainuun maanpuolustusjärjestöjen lippuosasto valmiina seppeleenlaskuun Suomussalmen sankarihaudalla ennen juhlanjumalanpalvelusta. Kuvat: AK

***Jumala suomalaista isänmaatamme
siunatkoon ja varjeltkoon!***

Hakka Oy

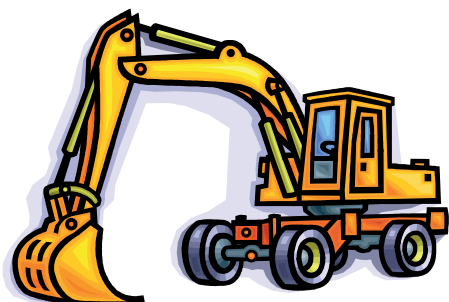
**PUUNKORJUUN AMMATTILAINEN
PALVELUKSESSASI**

VELI KINNUNEN KY

- maanrakennustyöt kaivinkoneilla ja pyöräkuormaajalla
- lavetti- ja maa-aineskuljetukset
- JITA-jätevesijärjestelmät ja rumpuputket
- betoniset rumpu/kaivonrenkaat
- Rumtec-teräsrummut

Jouni ☎ 0400 385 769

www.velikinnunenky.fi

**Koulukatu 13-15
Kuhmo**

**AJANVARAUKSELLA
puh. 045 -625 8986**

**Erikoishammasteknikko
JOUKO KARPPINEN**

*Kuhmon Piha- ja
Vihertyo Oy*

Hannu Pulkkinen, p. 0400 384 927

taminen ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen luovat perustaa tulevaisuuden turvallisuudelle, totesi kunnanjohtaja Heikkinen tervehdyksensä lopuksi.

Suomussalmen kirkkoherra Tatu Ryyti toteasi omassa tervehdyksessään maanpuolustustyön olevan yhteinen asia, jossa kirkko haluaa olla mukana omalla paikallaan. sen tehtävä kirkastuu haastavina aikoina, ja merkityksellistä on kansan henkisen jaksamisen tukeminen. Kuten muissakin organisaatioissa, kirkossakin varaudutaan ja tehdään työtä jatkuvasti sen eteen, että kirkko kaikissa tilanteissa voi turvata toimintakykynsä ja palvella seurakuntalaisia parhaalla tavalla. Hän päätti sanoihin. "Siunaa ja varjele meitä, Korkein kädellä" (Vk 584).

Kainuun Reserviupseeri-
piirin puheenjohtaja Ilkka Määttä totesi tervehdyksessään viimeaikaisten tapahtumien maailmalta aiheuttaneen tarpeen tarkastella koulutusta ja toimintamalleja niin Puolustusvoimissa, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä kuin reserviläisyhdistyksissä ja nosti esimerkkinä droonien käytön.

Hän mainitsi edelleen Kainuun Reserviupseeri-
piirin olleen valtakunnallisesti paras Tulta touko-
kuussa-kampanjassa ja kannusti pitämään am-
pumataitoa yllä erilaisilla aseilla ympäri vuoden. Tähän paikalliset reserviläisyhdistykset, ampumaseurat ja MPK Kajaanin koulutuspaikka tarjoavat mahdollisuuden turvallisesti, ohjatussa tapahtumassa.

Omien sotilastaitojen ylläpitämiseen, joka on jokaisen reserviläisen velvollisuus, kannattaa hyödyntää

MPK:n kurssitarjontaa.

Omasta toimintakyvystä huolehtiminen on jokaisen kansalaisen velvollisuus. Säännöllinen liikunta parantaa vähitellen omaa suorituskkyä omassa arjessa ja reserviläistehtävissä, muistutti Kainuun Reserviupseeri-
piirin puheenjohtaja Määttä tervehdyksensä lopuksi.

Kainuun Reserviläispiirin puheenjohtaja Kari Kinnunen iloitsi Kansallisen Veteraanipäivän viikonloppuna vietetystä liiton 70-vuotisjuhlasta ja yli 50.000:een kohonneesta jäsenmäärästä.

Omasta toimintakyvystä huolehtiminen on jokaisen kansalaisen velvollisuus.

Myös veteraanipolven asioiden hoitamisessa on tapahtunut merkittävä muutos. Veteraanipolven perinnön vaaliminen on tänä vuonna siirtynyt virallisesti Tammenlehvän Perinneliiton alla toimiville yhdistyksille myös Kainuussa.

Yksi liiton valtakunnallisista tavoitteista on saada verohuojennus jäsenistön maanpuolustuksellisiin varustehankintoihin. Yhdistyksillä on mahdollisuus saada liitolta tukea ase- ja patruunahankintoihin ainakin vielä tänä vuonna. Myös muita toimintamahdollisuuksia tuetaan projektitukien muodossa tähdensi Kainuun reserviläispiirin puheenjohtaja Kinnunen.

Rajavartiolaitoksen majuri Mika Keränen arveli vallitsevan epävarmuuden ja vaikean turvallisuustilanteen olevan pitkäkestoinen. Epävarmuuden

tilanteessa on etsittävä liitolaista, mutta ensisijaisesti rakennettava puolustus niiden voimavarojen varaan, jotka ovat omissa käsissä.

Ukrainan sota on opettanut, että pitkä ja laaja-alainen sota vaatii joukkoja. Joukot tarvitsevat myös taistelukykyyn palauttamista, joten joukkoja on voitava kierrättää. Suomeen sodanajan vahvuus on noin 280.000 suomalaista ja reservin koko on noin 900.000 – eikä turhaan.

Rajavartiolaitoksen henkilöstön osaaminen ja toimintakyky ovat hyvällä tasolla, kuten viimeaikaiset tapahtumat itärajalla ja Itämerellä ovat osoittaneet, mutta Rajavartiolaitoksen vahvuus on mitoitettu tavanomaiseen rajatilanteeseen. Pitkäkestoiset tai laaja-alaiset tapahtumat

edellyttävät lisävoimavaroja.

Vallitseva ja arvio tulevasta toimintaympäristöstä edellyttää jatkossa Rajavartiolaitokselta poikkeuksellisen nopeaa reagointia ja kykyä kohdentaa lisähenkilöstöä turvallisuutta uhkaaviin tilanteisiin. Laaja, osaava ja maanpuolustustahtoinen reservi on voimavara, josta voimme kehittää kykyä vastata myös rajaturvallisuuden vaatimuksiin. Kainuussa maanpuolustustahto on korkea. Tiedän, että Kainuun reserviläisistä löytyy kykyä ja halua vastata myös rajaturvallisuuden poikkeustilanteisiin, sanoi majuri Keränen tervehdyksensä loppuksi.

Juha Kestilä
Vesa Hyytiäinen

Seuraava maakunnallinen maanpuolustusjuhla pidetään Kuhmossa 19.9.-26. Kunniakäynnit viime sotien uhrien muistomerkeillä kuuluvat juhlan seremoniaan. Kuvassa Kuhmon partisaaniuhrien muistomerkki.

Laadukkaat

MAA- ja KIVIAINEKSET

kaikkeen rakentamiseen

- hiekat • sorat • murskeet
- sepelit • mullat • kivet

Vahvasti paikallinen

www.kuljetuspolar.fi

040 565 0874 T. Salminen

MAANRAKENNUSLIKE ALPO HEIKKINEN OY

Janne-Pekka Heikkinen
Pennitie 15 | 88900 Kuhmo | Puh. 050 356 9516
jpheikkinen@kuhmonraskaskone.fi

www.maanrakennusliikeah.fi

www.kuhmonraskaskone.fi

Raskas kalusto

Työt
044 7326030
Varaosat
044 7326544
Varaosat
044 732 6449

Hälytysnumero

044 7326543
Henkilöautot
Työt ja varaosat
044 738 0306
Katsastus
044 7354979

Kuhmon Raskaskone Oy | Pennitie 15, Kuhmo

Meiltä löydät
lahjat sekä
lahjakortit helposti,
paketoimme puolestasi.

RUSASEN KULMA

Kainuuntie 80, 88900 Kuhmo
p. 08-6550174

Valmiusharjoituksen aloitusinfo. Kuvat: Kaija Karhu

Maanpuolustusnaiset varautuvat

PikkuNASTA Fanni 2025 Taivalkoskella

Naisten Valmiusliittoon (NVL) järjestää mm. valtakunnallisia, kaikille naisille avoimia NASTA-valmiusharjoituksia ympäri Suomea. Viimeisin, PikkuNASTA Fanni 2025, oli lokakuussa 2025 Taivalkoskella Majanlammen harjoitusalueella. Harjoituksen suunnitteluun ja järjestelyihin osallistui lukuisa joukko Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maanpuolustusnaisia. Yli puolet kurssilaisista

oli samalta alueelta, loput osallistujat Etelä-Suomesta pohjoisimpaan Suomeen asti.

PikkuNASTA Fannissa osallistujat ilmoittautuivat jollekin neljästä kurssista: Ensiapu, Etsintä, Henkinen kriisinkestävyys tai Joukkomuonitus maastossa. NASTA-harjoitukset alkavat aina perjantaina varustamisella, jossa kaikki kurssilaiset saavat puolustusvoimien vaatetuksen ja

tarvittavat varusteet käyttöönsä viikonlopun ajaksi. Perjantain avajaisten jälkeen alkavat kurssikohtaiset koulutukset, jotka jatkuvat koko viikonlopun ajan.

Ensimmäistä kertaa sunnuntain ohjelma oli kaikille kursseille yhteinen, kun toteutettiin valmiusharjoitus, johon kaikki 140 harjoituksessa ollutta osallistui.

Valmiusharjoitus noudat-

teli ennalta suunniteltua tarinaa. Siinä bussi oli suitsunut tieltä väistäessään moottoripyöräilijää, joka oli paennut sekavana paikalta. Osa matkustajista oli lähtenyt sokissa metsään ja osa oli loukkaantuneena onnettomuuspaikalla. Valmiusharjoituksessa kaikki harjoituksen osallistujat pääsivät käytännössä harjoittelemaan kursseilla oppimiaan taitoja ensiavussa, etsinnässä, henkisen kriisin kohtaamisessa ja jouk-

www.kuhmonaa-puu.fi

Meiltä mm.
Valokuvaus-
palvelut,
digikuvat,
suurennot,
canvastaulut ja
kehystykset

M-E
Kuva
Koulukatu 8
88900 Kuhmo
p. 0445544850
www.m-ekuva.net
maaritm.ekuva@gmail.com

Puu Hanski

www.puuhanski.com

**VARIKKO
SUORA**

LUMILINGOT
MOOTTORIKELKAT
MÖNKIJÄT
MOOTTORISAHAT
VARAOSAT & TARVIKKEET
KAUSISÄILYTYS

VUOKRALLE:
PERÄKÄRRYT, PAKETTIAUTO, MINIBUSSI, PALJU

KAINUUNTIE 108
88900 KUHMO
MA-PE 7:30-16:30
MYynti 046 9228145
HUOLTO 050 5699078

AUTOHUOLTO
TUULILASIT
VETOKOUKUT
RUOSTEKORJAUKSET
MÄÄRÄAIKAISHUOLLOT

PIENKONEHUOLTO
MÖNKIJÄT, MOOTTORIKELKAT,
LUMILINGOT

VAIHTO- JA RAHOITUS
MAHDOLLISUUS

STIHL

SKYTEAM

AODES

kомуonituksessa.

Osallistujista muodostettiin 8 etsintäryhmää (sis. 1 drone- ja 1 koiraryhmä), EA ryhmä, henkisen tuen ryhmä ja kuljetusryhmä. Lisäksi EA-kurssilaiset hoitivat leirisairaalassa sinne tuodut "potilaat" ja osa kurssilaisista toimi maa-lihenkilöinä esittäen onnettomuuden uhreja. Valmiusharjoitus toteutettiin yhdessä paikallisten Vapeta-toimijoiden kanssa. Tästä ensikertaisesta yhteistyöstä saatujen kokemusten pohjalta voidaan yhteisiä harjoituksia suunnitella edelleen.

Naisten Valmiusliiton aluejärjestöt järjestävät vuosittain useita NAS-TA-harjoituksia yhteistyössä puolustusvoimien ja MPK:n kanssa. Ensi vuonna kursseja on ennätyselliset

6 kpl eri varuskunta-alueilla. Lisätietoja vuonna 2026 järjestettävistä harjoituksista [täältä](#) ja muista NVL:n järjestämistä koulutuksista löytyy osoitteesta [naisten-valmiusliitto.fi](#)

Maanpuolustusnaisten liiton koulutukset

Maanpuolustusnaisten Liiton (MNL) oman, jäsenille suunnatun koulutusohjelman ydin on Arjen turvallisuus -kurssi. Varautunut ja asioista perillä oleva kansalainen on häiriötilanteissa toimintakykyinen ja pystyy auttamaan lähipiiriään ja näin edistämään koko yhteiskunnan resilienssiä. Arjen turvallisuustaitoja opitaan paikallisyhdistyksissä sekä piiri- ja valtakunnan-tason kursseilla.

Perustaitojen lisäksi on mahdollisuus syventää osaamista ja harjaantumis-

Majoitusteltan kamiinaa sytyttämässä..

KAUPANKÄYNTIÄ KUHMOSSE JO VUODESTA 1937

RAUTAKAUPPA LEHTO OY WWW.LEHTO.OY.FI

📍 KAINUUNTIE 74, 88900 KUHMO ☎️ 08 655 0056

📱 @RAUTAKAUPPALEHTO 🖱️ WWW.LEHTO.OY.FI

OY TIMBER FRAME

ProLog -laskeutumaton hirsi, ehkä Suomen paras

OY TIMBER FRAME LTD, p. 040 777 9458/Ilpo Heikkinen
ilpo.heikkinen@timberframe.fi, www.timberframe.fi

PEURA-TRANS
 ISO 9001

KAINUUSTA KAIKILLE TEILLE

Kuljetusliike Peura-Trans Oy
 Kainuuntie 126, 88900 KUHMO
 puhelin (08) 632 650, fax (08) 632 6519
 sähköposti etunimi.sukunimi@peura-trans.com
www.peura-trans.com

ta joko toimija-, kouluttaja- tai johtajapolulla, joihin kaikkiin on luotu tavoitteet, jotka täyttämällä on oikeutettu MNL koulutusmerkkiin. Tehtäviin syventävä koulutus antaa osaamisen toimia henkilön kiinnostuksen mukaisessa arjen häiriötilanteiden tai poikkeusolojen tehtävässä viranomaisten apuna tai harjoitusten tukitehtävissä.

Maanpuolustusnaisten paikalliseen ja valtakunnalliseen toimintaan voit tutustua liiton sivuilla maanpuolustusnaistenliitto.fi.

Kaija Karhu
puheenjohtaja
Maanpuolustusnaisten liiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry, Kuhmon Maanpuolustusnaiset ry

Sukupolvenvaihdos Kukka-Emiliassa

Joulusesongin jälkeen Satu luovuttaa vetovastuun tyttärelleen Annikalle. Kukka-Emilian toiminta päättyy nykyisissä tiloissa.

Annikan perustama Pikku-Emilia avataan Koulukatu 8:ssa vuoden 2026 alussa. Avajaispäivä tarkentuu myöhemmin!

Satu kiittää ja Annika toivottaa tervetulleeksi Pikku-Emilian Kukkapuotiin!

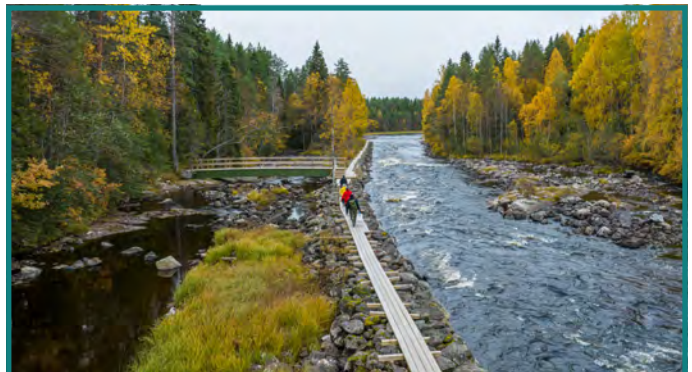
Valmiina kurssilaisten saapumista varten.

MARKET

Se paikallinen ja luotettava

KELA-kyydit numerosta
0800 933 99 (0 € / puhelu)

**Monipuoliset ja luotettavat
KUNTOUTUS- ja
ASUMISPALVELUT!**

Soita ja kysy lisää
– me palvelemme sinua mielellämme!
Puh. (08) 655 7111/Vaihde

Seuraa meitä myös Facebookissa!

Myös
hotelli-
majoitusta

Väinämöinen 2,
www.kalevalankk.fi

Tammenlehvän perinnetoimikuntaan kuuluvat toimijat ja yleisö Sankarihaudalla 6.12.-24, joukon edessä pj. Janne Mattila.

Veteraaniperinnetyön uudistetut järjestelyt

Suomen sota-ajat nähnyt ja kokenut ja varsinkin sotaponnistuksiin tavalla tai toisella osallistunut sukupolvi on käynyt kovin vähälukiseksi. Veteraaneja elää keskuudessamme enää noin 1 000 ja heidän puolisoitaan ja leskiään noin 4 000. He ovat iältään jo noin 100-vuotiaita, joten loputkin heistä tullaan lähivuosina väijäämättä

kutsumaan viimeiseen il-tahuutoon. Veteraanisukupolven vähälukisuuden vuoksi veteraanijärjestö-kenttä on viime vuosina ajettu suunnitelmallisesti alas ja veteraaniperinteen vaaliminen saanut uuden toimintamallin.

Kuhmossa paikalliset rintamaveteraanien ja sotainvalidien yhdistykset

lakkauttavat toimintansa jo toistakymmentä vuotta sitten. Viimeisenä Kuhmon sotaveteraaniyhdistys päätti toimintansa keväällä 2024 pitämässään kokouksessa. Kehityskulku on ollut samanlainen myös maakunnallisella (piiri) ja valtakunnallisella (liitto) tasolla. Suomen Rintamaveteraaniliitto lopetti toimintansa vuonna 2023,

Sotaveteraaniliitto vuonna 2024 ja Sotainvalidien veljesliitto vuonna 2025.

Tämä kehityskulku ei kuitenkaan tarkoita sitä, että veteraanien huoltotyö tai veteraaniperinteen vaaliminen olisi loppumassa tai edes hiipumassa. Työtä jatkaa valtakunnallisella tasolla vuonna 2023 perustettu Tammenlehvän

Tmi Martti Haverinen

Tmi Korpirosvo

- ➔ kattotyöt
- ➔ metsänhoitotyöt
- ➔ pihapuiden kaadot
- ➔ lumen pudotukset katoilta

Martti 040 536 2324

Jarmo 044 300 8911

OP Kuhmo

Perinneliitto ja sen alaisuuteen kaikkialle maahamme perustetut maakunnalliset perinneyhdistykset.

Sotien 1939-1945 Kainuun perinneyhdistys ry:n perustamiskokous pidettiin 15.3.2024 Kajaanissa. Käytännössä perinneyhdistys perustettiin jatkamaan Kainuun Sotaveteraanipiiri ry:n toimintaa. Ennen yhdistyksen perustamista Kainuun kahdeksaan kuntaan ja kaupunkiin oli perustettu paikalliset perinnetoimikunnat huolehtimaan veteraanien huoltotyöstä ja vaalimaan sotasukupolven perinteitä paikallisella tasolla. Vuonna 2025 perinneyhdistyksen nimi muutettiin muotoon Tammenlehvän Kainuun perinneyhdistys ja perinnetoimikunnat Tammenlehvän perinnetoimikunniksi.

Sotien 1939 - 1945 Kuhmon perinnetoimikunta (nykyisin Tammenlehvän Kuhmon perinnetoimikunta) piti perustamiskokouksensa 16.9.2021 ensimmäisten joukossa Kainuussa. Tuolloin perinnetoimikunnan toimintaan ilmoittivat edustajansa seuraavat yhdistykset ja tahot, jotka toimintansa lopettanut sotaveteraaniiyhdistystä ja reserviläisten naisjaostoa lukuunottamatta ovat edelleen edustettuina toimikunnassa:

Kuhmon kaupunki
Kuhmon evlut. seurakunta
Kainuun rajavartiosto
Hyvinvointi Sampo
Kuhmon Talvisotamuseo
Kainuun Sotaorvot ry
14. Divisioonan perinneyhdistys ry
Kuhmon reserviupseerit ry
Kuhmon reserviläiset ry
Kuhmon Maanpuolustuss naiset ry
Kainuun rauhanturvaajat ry
Kainuun rajavartioston Kil-

ta ry:n Kuhmon osasto
Rajasotilaskotiyhdistys ry:n
Kuhmon osasto
Kuhmon Kotiseutuyhdistys ry
Kuhmon sotaveteraanit ry
Kuhmon reserviläisten naisjaosto ry

Veteraanien huoltotyössä Kuhmon perinnetoimikunta pyrkii edistämään veteraanien puolisoiden ja leskien kuntoutusta ja kotona asumisen tukemista. Käytännön perinnetyössä korostuvat Kuhmossa järjestettävien veteraaniperinteen vaalimiseen liittyvien juhla- ja muistopäivien järjestelyt, veteraanien tukemiseksi järjestettävien keräysten toimeenpääntö sekä sankarihautojen ja sotiemme muistomerkkien ylläpitoon liittyvät toimenpiteet. Vahvana ja välttämättömänä tukena perinnetoimikunnan toiminnalle ovat Kuhmon kaupunki ja seurakunta.

Uuden toimintamallin tavoitteena on, että kaikista sotiemme veteraaneista ja heidän läheisistään pidetään huolta loppuun saakka vähintään samalla arvokkuudella kuin tähänkin asti ja samalla huolehditaan perinnetyön vaalimisesta ja siirtämisestä nuoremmille polville.

Muistoa ei päästetä himmennemään.

Janne Mattila
Tammenlehvän Kuhmon perinnetoimikunnan pj

TIETOKONEHUOLTOJEN LISÄKSI MEILTÄ SAAT MM.

- TIETOKONEET JA TABLETIT
- Puhelimet ja tarvikkeet
- SAMSUNG- JA FINLUX-TELEVISIOT
- TRACKER KOIRATUTKAT JA TARVIKKEET
- UOVISION JA BURRELL RIISTAKAMERAT
- AURINKOSÄHKÖJÄRJESTELMÄT

Koulukatu 13-15
Puh. 044 332 9016

KUHMON
TIETOKONEHUOLTO OY

www.kuhmontietokonehuolto.fi

KUHMON LASKENTAPALVELUT OY

Koulukatu 14, 88900 Kuhmo
p. 010 219 5600

- kirjanpidot
- laskutukset
- tilinpäätökset
- veroneuvonta
- palkanlaskennat
- yritysneuvonta

- Kalastusluvat
- Aseet- ja tarvikkeet
- Kuhmossa käsin paulotetut kalaverkot
- Hyvä valikoima uistimia
- Onkimatoja

Tervetuloa!

PÄÄKKÖNEN & PIIRAINEN OY

Koulukatu 11, Kuhmo,
puh. (08) 655 0392,

pyssy.fi

Sotahistorialliset koh-
teet ovat sidottuja koho-
riansa mukaisesti synty-
paikkoihinsa. Niitä ei voi
tuoda eikä siirtää. Se tar-
koittaa, että niiden sijainti
Pohjois-Suomessa tarjoaa
ainutkertaisen mahdolli-
suuden juuri niille paik-
kakunnille, missä kohteet
sijaitsevat. Kyse ei luon-
nollisesti ole mistään mas-
saturismista, mutta myös
sotahistorian matkailun
mahdollisuudet kannattai-
si hyödyntää mahdollisim-
man tehokkaasti kyseisillä
paikkakunnilla.

Sotkamon lukion espanjalaisvieraita tutustumassa Kuhmon talvisotamuseoon.
Kuvat: Kuhmon museo

Historia tutuksi esineiden ja valokuvien avulla

Museot tuovat kokoelmiinsa kertyneillä esineillä ja valokuvilla sekä muisti- ja painetulla tiedolla esille entisajan todellisuutta.

Kaiken digihuuman keskellä museoasiakkaat haluavat nähdä omin silmin aitoja esineitä ja todellisuutta missä aiemmin elettiin.

Kuhmon kaupungin museoiden pysyvissä näyttelyissä Talvisotamuseolla ja Tuupalan museolla tämä onnistuu. Tuupalassa toi-

mi talvisodan aikana yksi paikkakunnan esikunnista. Pöytä ja tuoli ovat vielä alkuperäisillä paikoillaan päärakennuksen isännän työhuoneessa. Talvisotamuseolla esinekirjo on laajempi.

Pysyvä Talvisotanäyttely

Kuhmon kaupunginhallitus päätti syksyllä 1993, että talvisotanäyttely pystytetään tyhjänä olleeseen Kalevalakylän Hiitola-nimi-

seen rakennukseen. Avajaispäiväksi määrättiin 1.7.1994. Asian edistymiseen kaupunginhallinnossa vaikutti hyvin paljon Toivo Määtän päättäväinen toiminta.

Työn suunnittelu ja toteuttaminen annettiin museotoimen tehtäväksi ja määrärahojakin työhön varattiin. Tähän aikaan oli mahdollista palkata työntekijöitä työllistämisvaroin.

Näyttelysuunnitelma

Talvisotamuseon näyttelysuunnitelman laatiminen oli ensimmäinen työkohti museonäyttelyä. Suunnitelma lähti kolmesta sanasta; aika, alue ja sosiaalinen sidonnaisuus. Talvisota, Kuhmo ja kaikki paikkakunnalla talvisodan aikana olleet henkilöt. Rakennuksen ulokkeinen pohjakaava mahdollisti eri teemojen esittelyn huoneittain; evakko, kirkonkylä, huolto, taistelut,

haavoittuneiden huolto ja rauhan jälkeen. Esineet oli helppo sijoittaa näihin huoneisiin. Jako on yhä toimiva.

Mistä näyttelyesineet

Museotoimen omistukseen oli kertynyt esineistöä jo 1950-luvulta alkaen, joista suurin osa oli Tuupalan museon varastossa vuonna 1993. Esineiden joukossa oli myös näyttelyaiheeseen liittyvää esineistöä.

// Näyttelyn valmistamisen aikana useat kuhmolaiset henkilöt lahjoittivat talvisotaan liittyviä esineitä ja niitä myös kerättiin aktiivisesti.

Reserviläiset olivat keränneet ja ostaneet sota-aiheista esineistöä 1980-luvun lopulta alkaen. Kuhmon kaupunki osti osan esineistä 10.4.1992. Näiden esineiden kohdalla oli ja on yhä ongelmana esineiden käyttötietojen puuttuminen.

Näyttelyn valmistamisen aikana useat kuhmolaiset henkilöt lahjoittivat talvisotaan liittyviä esineitä ja niitä myös kerättiin aktiivisesti. Kun oli näyttelysuunnitelma, tiedettiin mitä tarvittiin. Useille sota-veteraaneille, lotille ja heidän jälkeläisilleen oli vielä mahdollista esittää kysymyksiä.

Mistä valokuvat

Tamperelainen valokuvaa ja Veikko Kanninen oli vapaaehtoisena talvisodan aikana Kuhmossa. Hän kuvasi sota-aikaan varsinkin

huoltoon liittyviä paikkoja ja henkilöitä. Kuhmon museolla oli paperikuvat Kannisen kuvista. Kainuun museolla oli negatiivit, joiden avulla laadukkaat valokuvat vedostettiin näyttelykuviksi.

Museon kuvakokoelmaan oli kertynyt valokuvakokoelma, josta loput Kuhmoa kuvaavat näyttelykuvat valittiin.

Näyttelyn ensimmäisinä vuosina kuhmolaiset tunnistivat näyttelykuvista innokkaasti tuttuja sukulaisiaan ja näin valokuvien tiedot täydentyivät. Varsinkin ulkomaalaiset asiakkaat ihmettelevät yhä valokuvatietojen tarkkuutta.

Esinekokoelman karttuminen

Vuosikymmenten myötä esine- ja valokuvakokoelma on karttunut. Joka vuosi on ollut antoisaa laittaa esille uusia esineitä. Uusien vitriinien hankinta on mahdollistanut uusienkin aiheiden esittelyn. Tänäkin vuonna uusia vitriinejä on ostettu. Joillakin kuhmolaisilla on ollut tapana tehdä lahjoituksia joka vuosi ja uudet esineet tuovat aina uusia näkökulmia aiheeseen.

Suurinta iloa ja oppimista on tuonut meille museotyöntekijöille esineiden luettelointi. Luetteloinnin aikana selviää voiko esineen laittaa esille pysyvään näyttelyyn Tuupalan museolle tai Talvisotamuseolle vai sijoitetaanko esine varastoon.

Esineluetteloinnissa esine vastaanotetaan, diarioidaan, esinettä tutkitaan, selvinneet esinetiedot kirjoitetaan tietokoneelle, esine valokuvataan ja numeroidaan, esineelle etsitään sopiva varastolaatiko, ommellaan puku- tai rullatekstiilille kangaspussi, esinetiedot tarkiste-

AUTO- MAALAAMO MALINEN & SUUTARI

p. (08) 655 1539 • Leipurintie 9 • Kuhmo

kesport **K Plus** **KUHMO**
E. I. PIIPPONEN OY
Kainuuntie 85 ☎(08) 651 445
ma – pe 9.30 – 18,
la 9.30 – 14, su suljettu

K Supermarket
KUHMO

Torikatu 24, KUHMO, p. 040 829 8890

HAUTAUSTOIMISTO LIPPONEN

Pohjolankatu 26, KAJAANI
puh. 010 340 0030
postia@hautaustoisistolipponen.fi
www.hautaustoisistolipponen.fi

HAUTAUSTOIMISTO VEMINO

Kainuuntie 88, KUHMO
p. 0440 636 700
vemino@vemino.fi
www.vemino.fi

Velimatti Triipponen p. 0440 636 700

Palvelemme - hautaustoisistotyötä vuodesta 1992

taan, esinekortti tulostetaan, paperinen kortti kortistoidaan peltikaappiin ja esine laitetaan paikoilleen näyttelyyn tai varastoon.

Käsikirjasto

Talvisotamuseon käsikirjastoon on kerätty alan peruskirjallisuutta. Ensimmäisinä vuosikymmeninä valmistui monta opinnäytetyötä ja kirjaa museon käsikirjaston teoksia tutkien.

Yhäkin tärkeinä esille nousevat teokset Kuhmolaisen evakon kylmä tie ja Hongat puhuvat-veteraanien kertomuksia. Kirjoissa on hyviä haastatteluita, jotka kertovat arkielämästä.

Nykyisin asiakkaiden kannalta tärkeimpiä ovat henkilömatrikkelit, joista on mahdollista tutkia sukulaisten kohtaloita talvi- ja jatkosodan aikana. Vapautemme hinta -matrikkeli kuluu yhä asiakkaiden käsissä.

Nuoremmille sukupolville on innostavaa löytää kotiseudusta kertovaa kirjallisuutta. Suurten tietokirjamaisten kirjojen rinnalle on alettu julkaista mikrohistoriateoksia. Niitä, joissa yksilöiden kohtalot tulevat esille.

Vapaaehtoistyö

Kuhmon museon esine- ja valokuvakokoelmien karttuminen on aina perustunut vapaaehtoisiin lahjoituksiin. Samoin avuliaita tietojen antajia on Kuhmosta löytynyt. Valokuvien tunnistaminen on aina ollut tarkkaa ja antoisaa työtä vapaaehtoisten kanssa.

Palkattoman työn teki- jöitäkin on löytynyt.

Mauri Harjapää kopioi 1990-luvun alussa sota-arkiston Kuhmoa koskevaa materiaalia ja ne sidottiin kirjoiksi. Nyt tiedot löyty-

Yksityiskohta tykinvetäjä T-20 Komsomolts. Vetäjä valmistettu Neuvostoliitossa Moskovan tehtaalla n:o 37.

vät Kansallisarkiston kokoelmista netistä.

Matti Halonen kirjoitti luettavaan muotoon talvi- ja jatkosodan sotapäiväkirjat. Aluksi niitä luettiin paperisina ja nykyään net-tiversiona. Alkuperäiset sotapäiväkirjat voi lukea Kansallisarkiston kokoelmista netistä. Joitakin vuo-

// Varsinkin ulkomaalaiset asiakkaat ihmettelevät yhä valokuvatietojen tarkkuutta.

sia sitten löytyneet ErP14 sotapäiväkirjat työllistivät taas kerran Mattia.

Tällä hetkellä museolla on vapaaehtoinen esineluetteloija Marja Pulkkinen.

Miten voin auttaa museota ja jälkipolvia

Kuhmon museo ottaa vastaan mm. esineitä, valokuvia sekä muistitietoa. Voit auttaa tiedon säilymistä esim. valokuvaamalla säilyneitä vanhoja rakennuksia tai tallentamalla muistitietoa. Omien valokuvien henkilöiden, kuvauspaikkojen, valokuvaajien ja kuvausajan muistiinmerkittäminen on tärkeää.

Taistelualueet ja muistomerkit

Taistelualueilla on autenttisilla paikoilla esittelytauluissa esitelty kunkin taistelupaikan tapahtumia. Talvisotaan liittyviä muistomerkkejä on kertynyt maastoon hyvin paljon. Millekään muulle teemalle ei ole pystytetty niin paljon muistomerkkejä Kuhmoon.

Kainuun prikaatin rai-vausosasto on alkanut rai-

vata kesäkaudella taistelupaikkoja. Talvisotamuseo on saanut esinetäydennystä tätä kautta.

Taistelupaikkoihin tutustuva matkailija pysähtyy myös ruokailemaan. Yksi tai kaksi päätien varressa olevaa nuotiopaikkaa olisi tarpeen. Nuotiopaikalla on oltava halkoja ympäri vuoden ja sen on oltava siisti.

Suurena ongelmana on muistomerkkien ja pysäköintipaikkojen ympäristöjen siisteys. Mikään taho ei ota taistelualueiden huoltovastuuta. Asia on jokaisen alueella liikkuvan havaittavissa. Lumetoman ajan viikoittainen huolto pitäisi olla Kuhmon kaupungin hoidossa.

Tulevaisuus

Kuhmossa on laadukas Talvisotamuseo, joka tarvitsee henkilökuntaa kehittyäkseen. Kehityksen avain on laadukas esi-

ne- ja valokuvauspalvelointi sekä asiakkaiden palveleminen. Viimeisen kymmenen vuoden aikana henkilökunnan määrä on ollut minimissä. Useat työt ovat kertyneet ja niiden tekeminen on siirtynyt.

// Kuhmossa on laadukas Talvisotamuseo, joka tarvitsee henkilökuntaa kehittyäkseen.

Markkinoinnissa on mielestäni keskityttävä eniten kotimaisiin asiakkaisiin. He ovat jo valmiina odottamassa matkailukohteita. Asiakkaat liikkuvat nykyisin omalla autolla ja pysähtyvät ketterästi avoimena olevien kohteiden kohdalle.

Viitoituksen teiden varrella on oltava kunnossa. Kuhmossakin on puutteita talvisodan ja jatkosodan kohteiden kohdalla. Puhumattakaan rauhallisempien aikojen kohteiden vii-

toittamisesta.

Ulkomaalaiset kävijöiden määrä on nykyisin noin kymmenesosa Talvisotamuseon kävijöistä. Yli 500 ulkomaista museoasiakasta on vuosittain mukava palvella ja yllättää erikielisillä kuvauspalveluilla. Käsikirjaston erikielistä kirjallisuutta on hankittava joka vuosi lisää.

Matkailussa sotahistoria on kokonaisuus, jossa Talvisotamuseon, Kuhmon keskustan sotaan liittyvien kohteiden sekä taistelualueiden esittelypaikkojen, muistomerkkien, pysäköintipaikkojen, nuotiopaikkojen ja viitoituksen on oltava hyvässä kunnossa.

Sulan aikana matkailijoiden pitäisi saada kahvila- ja ruokapalveluja myös viikonloppuisin. Markkinointiahan tekevät osaltaan tyytyväiset asiakkaat.

Hilkka Tampio
museonjohtaja

*Kaikki metsätilasi
hoitoon liittyvät
palvelut*

Kuhmon Reserviupseerit ry

<https://www.rul.fi/kuhmo/>

Mukavaa majoitusta
Kuhmon keskustassa!

Hotelli Kainuu
Kainuuntie 84, p. +358(0)8655 1711
www.hotellikainuu.com

MEDIKA

PAIKALLINEN LÄÄKÄRIPALVELU

Kidekuja 2, 3. krs, 88610 Vuokatti
Ajanvaraus ☎ 08 6521 533

Koulukatu 20, Kuhmo
Ajanvaraus ☎ 08 6521 533

Varaa aika netissä **medika.fi**

**Tyyliä & Laadua
KODIN
SISUSTAMISEEN**

KUHMON VÄRI KY
Kainuuntie 79, Kuhmo, p. (08) 655 0137
PALVELEMME ARK. 7-17, LA 9-13

**Laadukasta kotimaista
PELLETTIÄ**

M-PELLETTIÖY

KYSY TARJOUS
P. 040 730 1266

pelletti@m-pelletti.com
Kivikatu 7, 88900 Kuhmo

Talvisota/ Neuvostoliiton tuhojapartio Ontojärvellä

Talvisodan taisteluja käytiin Kuhmossa kiivaimmin helmi-maaliskuussa 1940. Mottitaistelut jatkuivat monin paikoin Saunajärven tielle pysäytettyä Nikolai Gusevskin johtamaa 54. divisioonaa vastaan ja vihollisen hyökkäykset Kuusijoki-linjalle voimistuvat heidän pyrkiessä tovereittensa avuksi. Kesselin – Kälkäsen maastossa oli käyty kovia, joskin menestyksekkäitä korpitaisteluja Dolinin hiihtopataljoonaa vastaan mutta paine ei hellittänyt. Hiihtopartioita liikkui edelleen välimaa-astossa ja selustassa kaukanakin rintamalinjoista. Eräs tällainen oli Ontojärvellä ilmestynyt osasto, jonka tehtävänä tiedetään olleen Tervasalmen sillan tuhoaminen.

Vihollisosasto, johon kuului 17 miestä lasketteli ankaran pakkassään vallitessa Ontojärvellä pohjoisesta päin 22. helmikuuta (päivä, jolloin vihollinen havaittiin). Partio hiihti järven yli Ala-Honkisen ja Vihtasaaren välistä Kalliolahteen, jonne se perusti tukikohtansa. Räjähteet ja muu tarpeellinen oli toimitettu alueelle aiemmin lentokoneella. Vihollinen jatkautui alueella pienempiin ryhmiin ja pian heidät löydettiin – olivat hiihtäneet lähelle Tikkalaa ja Tuuliniemeenkin. Ensimmäinen tulikosketus saatiin, kun Hietaperästä jäljille lähtenyt osasto vastaan ammuttiin. Sen kaksi kärkihiihtäjää eteni muita nopeammin vihollisen latua vastarantaa kohti ja tulivat ammutuksi. Muu ta-

Jälkiä asuinrakennukseen linnoittautuneiden vihollisten ampumista luodeista Putaalan Aitan seinässä. Kuvat: AK

kaa-ajo-osasto avasi hie-
man sivummalta jäälle
ilmestynyttä ryhmää kohti
tulen, mutta nämä olivatkin
omia. Käsimerkein tehtiin
selväksi että ollaan samaa
puolta ja käytiinkin sitten
yhteistuumien vihollisen
kimppuun. Tulitaistelu, johon
suomalaiset saivat lisävoimia
Tikkasesta, venyi yöhön mutta
lopulta vihollinen oli lähes
tuhotu. Myöhemmin alueelta
löytyi 11 kaatunutta, jotka
on haudattu Kalliolahteen.
Yöllisessä taistelussa kaa-
tui kaksi suomalaista lisää.
(kuva Kalliolahti 23).

Kuusi vihollista onnistui
pakenemaan pimeään turvin
Ontojärven jäälle suunnaten
pohjoiseen ja nouten maihin
Putaalalan talon kohdalla
Hietaperässä, jossa he linnoittautuivat
asuinrakennukseen. Putaalassa
suomalaiset takaa-ajajat
piirittivät pihajärven ja
kehottivat asuinrakennuksessa
olevia vihollisia tulemaan kä-

Kuoppia maassa ja ristejä puissa Kalliolahdessa – 11 vihollispartion sotilaan hautapaikka.

Putaalalan ympäristöstä löytyvät hylsy kertovat pihapiirissä käydystä taistelusta.

det ylhäällä ulos. Antautumiskehotuksiin vastattiin kuitenkin ampumalla oven läpi. Luodin reiät ovat nähtävissä edelleen vastapäisen aittarakennuksen seinässä (kuva Luodin reikiä Putaalan aitta 3).

Vihollisen vain pysytellessä sitkeästi asuinrakennuksessa suomalaiset päättivät lisätä painetta antautumiselle sytyttämällä viereisen navettarakennuksen palamaan, mikä muodosti ympäristöön suojaavan savuverhon ja mahdollisuuden asettua parempiin tuliasemiin. Selaisivat olivat mm. pihan laidalla n. 50m:n päässä ko- hoavat kalliot, josta oli suora näköyhteys rakennukseen ja parinkymmen metrin päässä asuinrakennuksesta vastapäätä ollut aittarakennus (kuva Putaalan aitta 3). Todisteena kii- vaasta tulituksesta ympäristöstä on tähän päivään asti löytynyt runsaasti ki- väärin hylsyjä (kuva Ki- väärin hylsyjä Putaala- sta). Tulitaistelun alettua asuinrakennus pantiin pala- maan ja viholliset paloivat sisälle ammuttuaan kuole- maansa asti.

Yksi (ehkä kaksikin) ve- näläisistä oli talon olles- sa jo ilmi liekeissä on- nistunut pakenemaan rakennuksesta rannan puolelta jatkaen hiihtäen Murtoperään päin (Hieta- perän koulun suuntaan) Rannasta jälkeenpäin löy- detty kiväärin hylsy, jossa kannassa merkintä CCCP selittää, että pakenija(t) on ampunut suomalaisia pae- tessaan. Pako päättyi lo- pulta n. 4 km:n päähän Pu- taalasta Pulkkilan taloon, jonne muodostui uusi Pu- taalalan kaltainen piiritys- tilanne. Vihollinen ei tääl- läkään antautunut. Talon palaessa sisältä on kuul- tu laukauksia, mikä viittaa

sihen, että sisälle jääneet ampuivat itsensä ennen kuin olisivat palaneet kuol- liaaksi.

Putaalassa ja Pulkkilassa kokivat 23.2.-40 kohtalon- sa Ontojärven vihollispar- tion kuusi viimeistä taiste- lijaa. Merkilläpantavaa oli, että venäläiset olivat pu- keutuneet suomalaisiin sotilaspukuihin ja heidän aseistuksensa ja hiihto- kuntonsa oli erinomainen. Tietävästi hiihto-osasto kuului sissipäällikkö Ha- dzi Mansurovin partisaani- ryhmään, joka teki häijyjä operaatioita helmikuussa Kuhmon kaakkois- ja lou- naispuolella.

Vihollisosaston viimeisten (6) sotilaiden hautauksen yhteydessä Hietaperän kankaaseen eräs vihollis- en sotilaskivääri heitettiin Ontojärveen. Kivääri tart- tui Jukka Tervon kalaverk- koon Hietaperän lahdel- la elokuussa 2009. Tämä ase on nykyään nähtävillä Kuhmon talvisotamuseos- sa (kuva Ontojärvestä löy- tynyt kivääri).

Vihollisen tavoite tuhota Tervasalmen silta ja kat- kaista tärkeä maantieyh- teys Kuhmoon ja sotatoi- mialueelle epäonnistui, mutta tavoite pysyi. Kun partio ei onnistunut, pom- mittivat viholliskoneet sil- taa muutamien päivien perästä. Pommeja tippui salmeen ainakin 60, mut- ta laihoin tuloksin. Salmi oli kyllä mustanaan avan- toja, mutta itse silta sääs- tyi. Sotkamon puoleises- sa päässä rikkoutui vähän kaidetta ja penkkaa. (kuva Tervasalmi 14).

Hietaperän kankaalle hau- dattujen venäläisten hau- tapaikan merkinä oli ajanoloon lahonnut ja ka- donnut puinen risti ja puu- hun kaiverrettu nume-

Palvelemme Kuhmossa
ma-pe klo 9.30 - 17.00

Kainuuntie 87
p. 040 569 0096

instrumentarium

AJANKULMA

Palvelemme:
Ma-Pe 9-18
La 9-15

KUHMON
APTEEKKI

Kainuuntie 89
88900 Kuhmo
Puh. 08 655 0001

Elämänmittaista
huolenpitoa.

www.kuhmonapteekki.fi
kuhmon.apteekki@apteekkit.net

Avainapteekki

LUO LUONTO YLLESI

Kuhmon perukoilta
Lankakauppa Villa Vanamosta
AIDOT LUONNONKUIDUT
NEULOJAN PUIKOT JA TARVIKKEET
NEULEKIRJOJA
YKSITTÄISIÄ OHJEITA
LAHJAKORTIT
www.villavanamo.fi

Poukaman Puodista

KUHMOLAISET RUNOTUOTTEET
VALMIIT NEULETUOTTEET
LAHJATAVARAT
www.poukamaelamantuulia.fi

Kainuuntie 91 | 88900 Kuhmo

PITKOSPOLKU

Julkaisija: Kuhmon reserviupseerit ry

Päätoimittaja: Auvo Kärnä

Toimituskunta: Auvo Kärnä, Juha Kestilä, Vesa Hyytiäinen, Lassi Piirainen, Kaija Karhu, Janne Mattila.

Graafinen suunnittelu ja taitto: Timo Kyllönen/
KipinäMedia

ro 6 ja vuosiluku 40. Kun Metsähallitus päätti myydä tontiksi valtion maa-alueen, jolla hautapaikka sijaitsi, tuli tarpeelliseksi myös sotavainajien jäänteiden siirtäminen pois alueelta. Tämä tapahtui v. 2012. Sotilaiden jäännökset haudattiin Saunajärvelle Paloahoon, jossa sijaitsee pieni hautausmaaksi rekisteröity neuvostosotilaiden hautapaikka. Tähän on koottu talvisodassa tuhoutun Paloahon motin neuvostotaisteluiden jäännökset (osa), joita on noussut esille luvottoman kaivamisen seurauksena. Valtaosa Paloahon kaatuneista on alun perin haudattu alueen juoksuhautoihin ja korsuihin. Hietaperästä siirrettyjen jäännösten (6) kanssa yhtä aikaa Paloahon hautausmaahan haudattiin myös yhdeksän Suomussalmen Hulkonniemestä löydetyn venäläissotilaan jäännökset (kuva Kuhmolainen Jarno Hiltunen 2012)

Kun Putaalan väki palasi sodan jälkeen kotiin, oli näky lohduton. Asuinrakennus ja navetta olivat vain hiiltyneet rauniot. Äitän, jonka seinissä luodinreiät, oli sentään pystyssä ja saikin toimia asumukseksi, kunnes rauniot oli raivattu ja uudet rakennukset saatu pystyyn entisille sijoilleen. Elämä palasi sotaaikojen jälkeen uomilleen, mutta jotain outoa on sattunut aikojen kuluessa.

Yksi Putaalan lapsista mm. löysi 50-luvulla ukkinsa "kessupellosta" ruostuneen pistoolin, joka aiheutti ihmetystä, sillä ase on saksalaisten käyttämä malli. Miten ja kenen toimesta ase on peltoon päätynyt, ei ole selitystä. Ase katsottiin parhaimmaksi hävittää heti löydettyä.

Muisto- ja siunaustilaisuus Paloahossa neuvostosotilaiden haudalla Saunajärvellä v. 2012. Kuva: Jarno Hiltunen/Kuhmolainen

Vielä selittämättömiä ovat olleet sodan jälkeiset kokemukset talon pihapiirissä ja palaneiden rakennusjätteiden läheisyydessä. Lapset ja jotkut aikuisetkin ovat kokeneet ikään kuin "joku" kulkisi perässä. "Jos juoksit, takana kuului toiset varusteiset juoksu- ja hengityksen äänet. Lapset sanoivat aina että siellä on joku, vaikka heille ei ollut kerrottu mitä oli tapahtunut ja miksi vanha rakennus on täytynyt polttaa."

Neuvostoliittolaisen partion kohtalosta on kulunut jo 85 vuotta. Joko tapaus saa painua historiaan ja unohtaa? Haudan lepoon lasketut vainajat tutki Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Silloin jäännökset valokuvattiin, niistä määritettiin ikä, sukupuoli ja pituus. Niistä otettiin myös DNA-näytteet. On siis mahdollista että asian tiimoilta kuullaan jonakin päivänä taas jotain uutta.

Auvo Kärnä

Tuhoojapartion kohteena helmikuussa -39 ollut Tervassalmen silta.

Lähteet:
Pulkkinen Kauko: Rajan kansan taistelu I. Kajaani 1992, s. 23-27.
Kuhmolainen 27.11.2012, s. 6-7. Kuusi vainajaa siirretty Saunajärven Paloahoon.
Väinö Mononen: Kuoleman kujanjuoksu 2006, s.145-146

SOTAPÄIVÄKIRJAT

P-SRE (Pohjois-Suomen ryhmän esikunta)
22.2.1940 klo 20.00
23.2.1940 klo 12.50

9. DE (divisioonan esikunta)
18.1.40 – 28.3.40
22.2.40
12.40 klo13.50
23.2.40 klo 01.50, 14.10 ja 18.00
Spol.Os./9.DE (s-poliisi)
1.1.40 – 13.3.40
22.2.40 klo13.45 ja 18.00
23.2.40

Paikallislehti Kuhmolainen 27.11.2012
Muistelmät: nimim. Sotamuisto/Torpan poika
Kuhmon Talvisotamuseo